

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

OZBIENIE POLITYCZNY, SPOŁECZNY EKONOMICZNY I LITERACKI, FOLIO
SPRAWO MIĘSPOŁYMYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIM

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

CZĘSTOCHOWA, ul. ALBA 22. — TELEFON 22. 23.

Redaktor: Jan Janowski, Czestochowa, ul. Albińska 22. Telefon 22. 23.
Zastępca: Jan Janowski, Czestochowa, ul. Albińska 22. Telefon 22. 23.

Czynnik państwowy.

Państwo już oddawna przestało być tylko „nocnym stróżem” życia gospodarczego społeczeństw. Nawet klasyczny kraj manchesterizmu — Anglja coraz bardziej z nim zrywa, wiodząc na drogę świadomego kształtowania gospodarki narodowej. Zasada „laissez faire” stanowi dziś jeno pamiątkę muzealną mieszczańskie ideologii ubiegłego wieku. Okres liberalnej anarchji przechodzi powoli w okres zorganizowane twórczości ekonomicznej pod kierunkiem państwa, które stopniowo traci charakter wyłącznie policyjny, a obejmuje coraz więcej funkcji ogólnie — społecznych.

W dzisiejszych warunkach każda gospodarka narodowa stanowi całościowo odrębny, indywidualny organizm. Odrębność potrzeb, stosunków geograficzno gospodarczych, właściwości historycznych itp. złożyły się na wytworzenie tego gospodarczego indywidualium. Na terenie gospodarki narodowej państwo prowadzi politykę ekonomiczną, której celem jest ochrona wysiłków narodu, potęgowanie zasobów jego pracy, popieranie własnej wytwórczości przed zalewem obcego, wtyje stojącego przemysłu. Środki państwa w tym względzie są olbrzymie i różnorodnie; Polityka celna, taryfowa, komunikacje, szkolnictwo zawodowe, wystawy, kredyt przemysłowy i rolnictwo, prawodawstwo fabryczne i socjalne, popieranie wywezu na rynki itp. Gospodarcza państwowa polityka musi wychodzić z dokładnego poznania odrębności narodowego gospodarstwa, musi być jak najściślej przystosowana do interesów polityczno — ekonomicznych narodu, uwzględniać jego potrzeby i aspiracje.

Jeśli kraj niema swobody w polityce ekonomicznej, staje się cudzą wyzyskiwaną i rujnowaną kolonią. O wszechstronnym i prawidłowym rozwoju zamożności narodowej wtedy nie może być mowy, rozwój kultury zostaje powstrzymany, naród jkarałej.

Jaskrawym przykładem skutków takiego braku swobody gospodarczej jest Królestwo Polskie.

Bardzo interesujące przyczynki w materji tej ogłosił świeżo p. Marceł Lewy*. Autor rozpatruje najwłaśniejsze strony polityki ekonomicznej Rosji — cła i taryfy kolejowe, oraz wykazuje, jak polityka ta nie była i nie mogła być zgodna z interesami Królestwa.

Królestwo nie posiada bogactw naturalnych, natomiast ma dosyć rozwinięty przemysł. Królestwo d'a swoich fabryk musi przywozić węgiel kamienny, rudę żelazną, skóry surowe, bawełnę, wełnę, piyr, miedź. Wywozi zaś stal i żelazo, maszyny i narzędzia, wyroby ze skóry, bawełny i wełny. Jest zainteresowane w tem, aby surowce w tem, aby surowce były tanie; tania bawełna umożliwia wyrób tanich perkalików, a za-

tem — zdobywanie coraz rozleglejszych rynków zbytu, zwycięstwo nad konkurencją.

Tymczasem wielka Rosja posiada olbrzymie bogactwa naturalne, a dosyć silnie rozwinięty przemysł. Dla ochrony swego górnictwa, hutnictwa, plantacji bawełny w Turkiestanie itp. Rosja nakłada na powyższe surowce wysokie, prohibicyjne cła. Chce przez to poprzec w ł a s n ą wytwórczość, zwiększyć dochody fisku. Zyskuje na tem Rosja, lecz traci przemysł polski. Cena puda bawełny amerykańskiej w Bremie kosztuje 11 rb. 50 k., a w Łodzi — 15 rb. 80 kop., cena puda bawełny turkiestańskiej w Moskwie — 14 kop. 54, w Łodzi rb. 15 k. 4. Jakżeż tu konkurować z zagranicą, z Moskwą?

W interesie przemysłu polskiego leżą niskie cła na bawełnę, węgiel i rudę żelazną. Tymczasem cła te są niemiernie wysokie, gdyż wprowadzono je w interesach odpowiednich gałęzi przemysłu czy górnictwa w Rosji. Często się zdarza, iż cło chroni materiał (np. miedź i wyroby z miedzi, sól i soda itp.). To znaczy, że polityka celna państwa rosyjskiego, zastosowana do odmiennych od polskich stosunków gospodarczych, była wręcz sprzeczna z ekonomicznymi interesami Polski. W interesie naszym leżała ochrona przemysłu, czyli stosunkowo wysokie cła na fabrykaty, natomiast — wolny przywóz surowców.

Weźmy taryfy kolejowe, ów potrzebny w rękę państwa czynnik popierania pewnych gałęzi wytwórczości. tainnowa przywozu, potęgowania wywozu jak szczegółowo opisuje wia wspomnianej przez nas niezmiernie pożytecznej książce p. Lewy. polityka taryfowa Rosji była naogół szkodliwa dla gospodarki polskiej, ponieważ zastosowaną była do zupełnie innych warunków geograficznych i ekonomicznych, a nawet często ze względu na nacjonalistycznych godziła w nią świadomie. Specyficzne taryfy kolejowe sprawiły, że byliśmy zalewani przez mąkę rosyjską, co przyczyniło się do ruiny naszego przemysłu młynarskiego. Wysokie taryfy na przewóz węgla w granicach Królestwa tamowały rozwój przemysłu węgla itp. Taryfy kolejowe, stworzone dla potrzeb kraju bardzo rozległego, z bogatym systemem rzeczonym, kraju rolniczego, o małym rozwoju przemysłu. Taka budowa taryf sprawiała, żeśmy płacili za przewóz drożej, niż Rosja, że opłacaliśmy ze swojej kieszeni tanie taryfy w Rosji.

Nie możemy tutaj wyczerpać wszystkich faktów i odsyłamy czytelników do samej książki, w której ten mało znany przedmiot został szczegółowo opracowany.

Należy postawić społeczeństwu jasne cele, uświadomić mu jego zadania. Iluzje o korzyściach związku ekonomicznego z Rosją, wygodnego dla drobnej grupki fabrykantów, lecz szkodliwego dla interesów narodu, rozwiały się bez śladu. Całkowita samodzielnosć polityki ekonomicznej jest „conditio sine qua non” rozwoju sił narodowych

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 5 kwietnia:

Wschodni plac boju. Nie wydarzyło się nic szczególnego.

W odcinku między jeziorami Narocz a Wisniewskiem Rosjanie zmocnili ogień artyleryjski.

Zachodni plac boju. Walki artyleryjskie w Argonach i okręgu Mozy trwają z niestabnącą siłą. Położenie jest bez zmiany.

Na lewym brzegu Mozy przeszkodziliśmy Francuzom w ponownem obsadzeniu młyna, na północny wschód od Haucourt. W okolicy twierdzy Dousumont wczoraj również załamałmy krwawo przed naszymi liniami, na południowy zachód od twierdzy kontratak nieprzyjaciela przeciwko pozycjom naszym w północnej części lasu Caillettes. Na froncie lotaryńskim i alzakim, patrole nasze przeprowadziły kilka szczęśliwych przedsięwzięć.

Wyniki walk powietrznych na froncie zachodnim w marcu.

Wskutek uszkodzenia w walce powietrznej 7 statków

Wskutek zestrzelenia z ładu 3

Zginęło 4

Razem 14 statków

Straty francuskie i angielskie.

W walce powietrznej 38

Zestrzelono z ładu 4

Zmuszono do wyładowania wewnątrz naszych linii 2

Razem 44

Z tej liczby 25 nieprzyjacielskich statków powietrznych wpadło w nasze ręce. Zniszczenie reszty (19) statków stwierdzono, drogą obserwacji.

Balkański teren walk. Nic nowego.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEDEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 8 kwietnia:

Rosyjski plac boju. Południowo-wschodni plac boju. Nic nowego.

Włoski plac boju. Na poszczególnych pozycjach frontu bojowego trwa ożywiona wymiana strzałów artyleryjskich, zwłaszcza na froncie płaskowzgórza Doberdo, pod Malborgheto, na Col di Lana i w Judikarji. W obrębie Adamello wojska nasze zajęły przełęcz graniczną pomiędzy Lobbia, Alta a Monte Fumo. Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hofer. Feldmarszałek porucznik.

Komunikat rosyjski.

(W. B. T.) Urzędowo donoszą dnia 4 kwietnia:

Front zachodni. Po półgodzinnem ostrzeliwaniu przez artylerię lekką i ciężką natarli Niemcy na przyczółek mostowy Uekskuell

Na południe od Dyneburga odbywa się wymiana strzałów. Artylerja nieprzyjacielska przejawia ożywioną działalność w armji generała Ewerta. W ciągu ataków wczorajszych w okolicy na północ od dworca w Baranowiczach, nieprzyjacieli używali naboju wybuchającego.

W okolicy Lachowicz w dniu 2 kwietnia dosyć silny oddział niemiecki przekroczył Szczerą i zaatakował nasze posterunki. Natarcie to zostało odparte.

Na wielu odcinkach frontu, jak również w północnej części Polesia przejawiali ożywioną działalność lotnicy nieprzyjacielscy.

Powódź trwa ciągle.

Front kaukaski.

W okolicy pobrzeża wzięliśmy do niewoli przeszło 100 askarisów. W ciągu naszej ofensywy przekroczyliśmy łożysko górne Czoroku. Zdobyliśmy silnie umocnione pozycje nieprzyjaciela na wysokości 3,000 metrów od poziomu morza. Wzięliśmy do niewoli kompanję turecką. Ścigając nieprzyjaciela w okolicy klasztoru Surb Karapel, zdobyliśmy ufortyfikowany obóz turecki i skład broni. W okolicy wsi Nachbubon zniósł wojska nasze kilka oddziałów kawalerji tureckiej.

Sprawa pokoju a koalicja.

„Zuricher Zeitung” donosi z Turynu:

„Stampa” ogłosiła telegram z Paryża, donoszący, jakoby państwa koalicji wyraziły na konferencji paryskiej chęć przystąpienia do rokowań pokojowych. Jedna tylko Anglja sprzeciwiała się podjęciu rokowań dopóty, dopóki na ziemi francuskiej stoi choćby jeden żołnierz niemiecki. Natomiast Włochy zwały się to zaprzycanie Anglii i wyrażili życzenie, ażeby rokowania pokojowe zostały podjęte, przyczem dokładnie określili swoje żądanie.

Sytuacja w Holandji.

Choć już ludność uspokoiła się nieco, jednakże obecne zarządzenia wskazują, iż sytuacja ogólna Holandji nie jest już tak bezpieczną, jak przypuszczano jeszcze przed kilku miesiącami. Ogół trwa w niepewności, nie wiedząc, co go oczekuje. Ani prasa, ani przedstawiciele narodu nie wiedzą nic pewnego, a każde zarządzenie władz lub ciał półurzędowych nieci ponownie niepokoje.

W poniedziałek po południu ponownie zwolano nadzwyczajne posiedzenie Rady ministrów.

Doniesienie Biura Wolffa: we wtorek o godz. 11 i pół przed południem odbyło się posiedzenie drugiej Izby holenderskiej.

Przewodniczący rozpoczął propozycję, by obradowano przy drzwiach zamkniętych, ażeby rząd mógł udzielić wyjaśnień Izbie w „Comite Generaalem”.

Prymas Belgji.

Kardynał Mercier udzielił odpowiedzi na znany list generalnego gubernatora Belgji, Bispinga. Inleszczący zakaz występowania X. Merciera w sprawach politycznych. Tekstu nie przytaczają, pisząc, że kardynał oświadczył, że pisząc listy pasterskie wyraża swoje prawo, nie podlega zaś ludności belgijskiej przeciw władzom okupacyjnym.

W całym zatargu gra najważniejszą rolę wysoka godność kościelna prymasa Belgji. Jako purpurat nie jest kardynał Mercier zwykłym poddanym belgijskim, lecz księdzem Stolicy św. z prawami księcia królewskiego. Ta też okoliczność musi wpływać na stanowisko władz niemieckich wobec kardynała, który z mocy tych praw ma zupełną swobodę ruchu w obrocie całego okręgu okupacyjnego, wolność jazdy do Rzymu itd.

Zaprzeczenie.

Bułgarskiej Agencji Telegraficznej polecono objaśnić, iż bezpodstawnie są wszelkie doniesienia prasy czwóroporozumienia o zamachach, planowanych rzekomo na króla i prezesa ministrów, oraz pogłoski, jakoby Bułgaria zamierzała zawrzeć pokój oddzielny z państwami koalicji.

Rumunja grozi.

Według depeszy „Pester Lloyd“, w Bukareszcie odbyło się posiedzenie wydziału wykonawczego stronnictwa konserwatywnego pod przewodnictwem byłego ministra, Marghilomana. Po posiedzeniu temi oświadczył były minister: Dopóki jedna ze stron wojujących nie dokona wybitnego czynu militarnego, dopóty Rumunja zachowa obecne swe stanowisko.

Pobór do wojska rumuńskiego obcych zbiegów wojskowych.

„A Vilag“ donosi z Bukaresztu: Minister wojny wydał rozporządzenie, mocą którego przed wojskową komisją poborową stawili się mają także ci wszyscy otywale państw obcych, którzy przybyli do Rumunii, ażeby w sposób karygodny usunąć się od obowiązku służby wojskowej w swoim państwie.

Przygotowania wojenne w Rumunji.

„Esti Ursag“ donosi z Berna swjakarskiego: „Tems“ ogłasza wiadomość o wielkich przygotowaniach wojennych w Rumunji. Zarząd armii powołał pod broń tych wszystkich, którzy dotąd od służby wojskowej w szeregach byli uwolnieni.

Powołano pod broń także uchodźców rumuńskich z Siedmiogrodu w liczbie około 10 tysięcy.

Minister wojny zarządziło rek wizycie wszystkich metali.

Kongres pokojowy.

Burmistrz stocholmski Lindhagen wniósł w drugiej izbie interpelację, w której domaga się zniesienia zakazu przemawiania obcokrajowcom w sprawach stojących w związku z wojną. W uzasadnieniu interpelacji podniósł on m. in., że podtrzymanie zakazu uniemożliwiłoby odbycie kongresu pokojowego, jaki latem zamierza się zwołać do Sztokholmu.

Królewska ofiara.

Król Jerzy przesłał kasie państwa 100.000 funt. sterl. Administrator prywatnego majątku królewskiego, zawiadamiając o tem prezesa ministrów, Asquitha, oświadczył, że król życzy sobie, aby suma ta, złożona z powodu wojny, użyta była według uznania rządu.

Przygotowania Grecji.

Minister wojny w drodze telegraficznej zarządził powołanie profesorów i nauczycieli roczników 1894-1916, którzy dotychczas byli wolni od służby wojskowej i rozkazał stawiać im się w ciągu 24 godzin w odpowiednich punktach.

Kasjoja a Grecja.

Prywatny korespondent Biura Wolfa donosi: Przedstawiciele Salonik w parlamencie greckim zwrócili się do rządu, by ten zażądał od czwó-

Wobec ukazania się w ostatnich czasach podrobionych bonów 3 i 5 rublowych naszego Banku, podajemy poniżej do publicznej wiadomości wzór dokonywanych przez nas na naszych 3 i 5 rublowych bonach zaświadczeń, jakoteż podobizny podpisów, zarówno osób upoważnionych do podpisywania w imieniu Banku jak i dwóch urzędników Banku, wpisujących bieżący numer kontroli.

Wzór zaświadczenia:

Autentyczność niniejszego czeku Bank stwierdza i poświadcza.

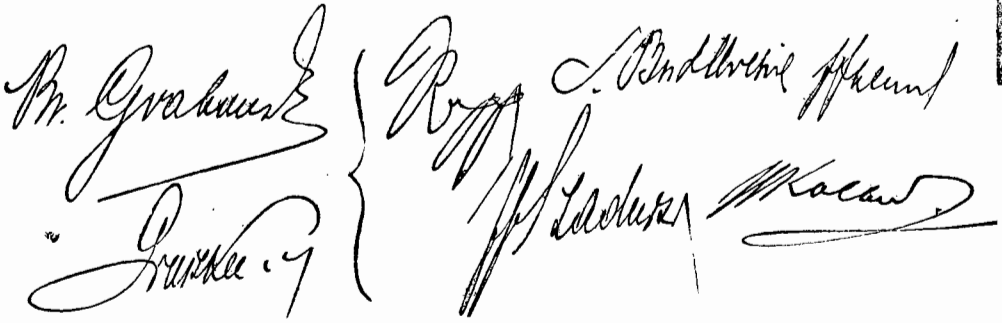
Ryski Bank Handlowy
Filja w Częstochowie.

Częstochowa, d. 1916 r.
Skontrowano za

Podobizny podpisów:

podpisy p. p. urzędników

podpisy w imieniu Banku.

UWAGA Pod stemplem bankowym winny się znajdować własnoręczne podpisy którychkolwiek dwóch osób upoważnionych do podpisywania w imieniu Banku, zaś po lewej stronie pieczętki pod wyrazem „skontrolowano“, własnoręczny podpis jednego z urzędników prowadzących kontrolę.

Ryski Bank Handlowy
FILJA W CZĘSTOCHOWIE.

porozumienia usunięcia z Salonik sztabów i składów amunicji i by rząd oznajmił, że za dalsze bombardowanie miasta przez latawce niemieckie Grecja uczyni odpowiedzialnym czwóroporozumienie.

Powrót Venizelosa.

Wpływ Venizelosa zaczyna wznosić z dniem każdym. Były premier grecki, trzymający się od chwili dymisji na uboczu, zbliżył się ponownie do kół dworskich. Panuje poważne przekonanie, że powrót Venizelosa na stanowisko premiera jest kwestją niedalekiej przyszłości. Prasa ateńska przywiązuje wielką wagę do udzielonej przed kilku dniami audjencji postowi rumuńskiemu Filoderewi przez króla Konstantego.

Przedłużenie służby wojskowej w Turcji.

Dziennik urzędowy ogłasza uchwałone święto przez parlament nowe prawo o służbie wojskowej. Na mocy tego prawa obowiązek służby wojskowej przedłużony został do ukończenia 50 roku życia.

Nowy minister wojny.

Z Piotrogradu donoszą o „Berl. Tid.“ Prasa tujejsza poświęca serdeczne artykuły nowemu ministrowi wojny, generałowi Szuwajewowi, który odznaczył się głównie przez doskonałą reorganizację całej intendencji rosyjskiej.

Zniesienie opozycji.

Z Piotrogradu do si sprawozdawca „Berl. Tidende“ z d. 29 marca: Duma zajmowała się wczoraj sprawą zniesienia ustawodawstwa wyjątkowego, skierowanego prze. w Polakom. W imieniu rządu przemawiał pomocnik ministerstwa spraw wewnętrznych książę Wołkoński, oświadczaając, że ministerstwo opracowało obecnie projekt, znoszący ustawy wyjątkowe. W niedalekiej przyszłości projekt ten wniesiony zostanie do dumy i rady państwa. (D.P.)

Na morzu.

Według doniesienia Lloyd, angielska barka „Bengairn“ została zatopiona. — Część załogi zdolano uratować.

„Lloyds“ donosi: Zatopiono parow-

wiec „Ports“ z Glasgowa (643 tony registr. brutto). 6-ciu ludzi zaginęło, 8-u uratowano. Okręt nie był uzbrojony.

Na morzu Północnym storpedowano okręt holenderski „Elzina Helena“. Załogę wysłano łodzią na okręt strażniczy „Nordhinder“, a wczoraj wieczorem przyjął ją na pokład okręt ratowniczy „Atlas“, z którego dzisiaj wysadzono ją na ląd.

General Adrianow.

„Vossische Zeitung“ pisze: Generałowi rosyjskiemu Adrianowowi, który z przyczyny zorganizowanego przezeń w maju 1915 roku pogromu Niemców w Moskwie, był zawieszony w czynnościach, ukazem cesarskim przywrócono władzę.

Adrianowa odkomenderowano do osobistej służby przy cesarzu.

Delegat komitetu londyńskiego w Moskwie.

Podług doniesień pism polskich, wychodzących w Moskwie, przybyła tam w tych dniach deputacja komitetu londyńskiego „Wielka Brytania—Polsce i Galicji“ w celu zwiedzenia miejscowego komitetu polskiego.

Zaświecenie Anglii.

Pod powyższem tytułem pisze „Vossische Zeitung“ z 28 marca: Sekretarz giełdy towarowej w Liverpoolu Crammond miał mowę w izbie handlowej w Londynie, w której powiedział: Widoki finansowe Niemiec są rozpaczeliwe. Według informacji wiarogodnych ze źródeł szwedzkich rząd niemiecki będzie próbował podjąć olbrzymie pożyczki zewnętrzne dla pokrycia pożyczek wewnętrznych.

Jeżeli Niemcy będą zwyciężone, muszą zapłacić następujące kontrybucje:

- Belgii 500 milionów funtów sterlingów (około 10 miliardów marek).
- Francji 2,500 milionów (50 miliardów mk.).
- Anglii 2,600 milionów (52 miliardów marek).
- Włochom 500 milionów (10 miliardów mk.).
- Rosji 2,400 milionów (48 miliardów mk.).
- Serbji i Czarnogórze 100 milionów

(3 miljardy mk.) Flotę handlową niemiecką zabierze się dla pokrycia strat, wyrządzonych krajom wojującym i neutralnym przez torpedy i miny.

Kontrybucje dla Belgji, Serbji i Czarnogórze mają być zapłacone w maszynach, materiałach surowych, wagonach kolejowych i przedmiotach przemysłu, z których je Niemcy podczas wojny obrabowali.

Szczególne taryfy celne mają ciążyć przez kilka lat na towarach niemieckich jako gwarancja dla przyszłego postępowania Niemiec. Dopiero wtenczas można je będzie znieść, kiedy się będzie miało pewność, że naród niemiecki porzucił zamiar zakłócenia powszechnego pokoju. —g—

Z Warszawy.

Zjawisko niebieskie.

We wtorek o godz. 1 min. 26 po północy, w południowo-wschodniej stronie Warszawy zapóźnieni przechodnie obserwowali szczególne zjawisko: na niebie ukazała się gwiazda, szybko posuwająca się na wschód. Gwiazda miała za sobą smugę światła z początku silnie czerwonej barwy, która stopniowo przechodziła w złoty ton i —po 6 minutach zginęła, pozostawiając po sobie jasny odbłask na niebie.

Przechodnie grupami zatrzymywali się na ulicach z zaciekawieniem obserwując zjawisko niebieskie.

Ku czci Kilińskiego.

Zorganizowany obchód ku czci Jana Kilińskiego; odbył się bardzo uroczysto. Msza żałobna za duszę bohatera odprawiona została w ratuszowej oświetlonej kościele, wobec licznie zebranej publiczności. Podniósł kazanie wypowiedział ks. Wesiołowski.

Po nabożeństwie zebrani udali się przed dom, w którym niedługo mieszkał Kiliński; gdzie odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej z odpowiednim napisem. Ceremonji odsłonięcia dokonali Ed. hr. Krasinski i starszy zgromadzenia szwedów, p. Jan Kamiński. W uroczystości wzięły udział związki ziemieśińskie, przedstawiciele stowarzyszeń i prasy, jak również licznie zebrana publiczność.

Arrestowanie Bispinga

Gazety rosyjskie piszą, że na mocy rozporządzenia rosyjskiego ministera sprawiedliwości, niespodzianie aresztowany został w posiadłości mieszkanca przy ul. Gąbintowej 20 w Petersburgu, kamieniarz tam od dłuższego czasu, oskarżony o zabójstwo księcia Druckiego-Lubeckiego, Jan Bisping, a sprawa jego w drugiej instancji wyznaczona została w moskiewskiej izbie sądowej na 26 maja roku bież.

Aresztowanie Bispinga, i to tak niespodziewanie, wywołuje śmiechu za granicą w Petersburgu, jak i w Moskwie, gdyż aresztowanie to ma stać w związku z pewnymi odkryciami w ministerstwie wojny.

Examinacja na pomocników aptecznych.
Ze sfery decydujących otrzymano wiadomości, że wkrótce odbędą się egzaminy dla pomocników aptecznych.

Paszporty rodzinne.

(Rozporządzenie Warszawskiego Generalgubernatora z dnia 9. Września 1915 roku o przyniesieniu paszportowym.)

Począwszy od dnia 6. Kwietnia r. b. będą wystawiane w Komisariatach policyjnych w Częstochowie paszporty rodzinne dla osób **poniżej pięćdziesięciu lat.**

Głowy rodzin albo prawni przedstawiciele **dzieci poniżej 15 lat** muszą w swoim Komisariacie złożyć **osobiście** wniosek o potrzebne paszporty rodzinne.

Urzednicy policyjni oznajmia ustnie gospodarzom lub zawiadowcom domów czas do stawienia się w Komisariacie. Gospodarze lub zawiadowcy domów zaś są zobowiązani, każdému mieszkańcowi domu **natychniasz** oznajmić osobiście czas-stawienia się i postarać się o to, żeby każdy zobowiązanie to spełnił.

Zamówione osoby muszą się stawić **punktualnie** a jednocześnie **przynieść** **swój osobny własny paszport.**

Dzieci lub ich fotografii **nie należy zabierać!**

Godziny służbowe są: w ciągu tygodnia od 8. do 12. i od 3. do 6., w niedziele tylko po południu od godz. 2 do 6.

W razie niezastopowania się do tych zarządzeń czeka gospodarzy lub zawiadowców domów oraz głowy rodzin i ich prawnych przedstawicieli kara surowa.

Częstochowa, d. 4 Kwietnia 1916 r.
Naczelnik Powiatu.

KRONIKA
KALENDARZYK

Dziś 7 w piątek — Hermana Józefa. Jutro 8 w sobotę — Dionysa B. Wschód słońca o godz. 5 m. 29. Zachód słońca o godz. 6 m. 31.

Wiadomości Historyczne:

- 1863 Sorakowski zwycięża Moskali pod Giniabizami.
- 1656 Pobicie Szwedów pod Warką.
- 1915 W Petersburgu odbywają się manifestacje na rzecz słowian bałkańskich.

Dzisiejsze pasje.

Dziś w piątek w świątyniach miejskich odbędą się pasje jak następuje:

w kościele św. Zygmunta o g. 8 i pół po poł.,
w kościele św. Barbary o g. 4 po południu.

Rekolekcje na Jasnej Górze.

W niedzielę 9 b. m. po południu rozpoczyna się 8-dniowe rekolekcje na Jasnej Górze.

Z IV komisariatu.

Komisarz IV komisariatu p. Żurawiec, którego chwilowo zastępował p. Pandel komisarz V rewitu, powrócił z urlopu.

Wzwanie.

W obrębie IV komisariatu rozleplono ogłoszenie następującej treści: Niniejszym wzywa się wszystkich posiadaczy Koni, należących do IV Komisariatu policyjnego, aby się stawili tegoż komisariatu, Wieluńska nr. 82 w owartek dnia 6 bm. o godz. 4 po południu, celem omówienia poważnej sprawy.

Komisarz Żurawiec.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marij.

Program od piątku 7 do niedzieli 9 Kwietnia 1916 roku. (włącznie)

Wybitny dramat w 5 częściach, podług słownego dzieła tej samej nazwy Richarda Vossa z Henny Porten w roli głównej.

BRZEGI I WODOSPARY W TASMANJI (Zdjęcia z natury).

NA SCENIE
Laciata Piękność
(Farsa w 1-ym akcie.)

NAD PROGRAMEM:
Występy **Antoniogo Kaczorowskiego**
włoskiego pianistka z zespołem sółym, aktualnymi repertuarem.

Teatr „ODEON” ul. P. Marij

Program od środy 5 do piątku 7 Kwietnia 1916 r.

Stracone szczęście

Wybitny dramat współczesny w 4-ech częściach. W roli głównej słyna **ZUZANNA GRANDAIS**

Improwizowana siostra
(Komedja amerykańska)

Nowe zdjęcie z placu boju

„TYGODNIK MESSYERD”, № 11.

Nieznośny człowiek
(Sensacyjny)

Królowa kwiatów
(Z natury)

W CUDZYM DOMU
(komiczny)

— CENY MIEJSC ZWYKLE. —

Uwaga! Dzieciom i młodzieży do lat 10 wstęp wzbroniony.

Z policji.

Funkcjonariusze policji miejskiej otrzymali ciemno-granatowe peleryny wzorowane na pelerynach, noszonych przez policjantów Rzeszy Niemieckiej.

Paszporty rodzinne.

Zwracamy uwagę czytelników na ogłoszenie w dziale rozporządzeń urzędowych o paszportach rodzinnych.

Nadmieniamy przytem, że mieszkańcy domów przy ul. Panny Marij od nr. 1 do nr. 25 maja się stawić dziś w piątek w komisariacie I, Teatralna 16 w godz. od 8 do 1 po poł. lub od 3 do 6 w.

Likwidacja kolei wiedeńskiej.

Od kilku b. urzędników, przybyłych w tym czasie z Rosji do Warszawy drogą na Szwecję, dowiadujemy się, że w Petersburgu nastąpiła ostateczna likwidacja kolei warszawo-wiedeńskiej. Wszyscy ewakuowani urzędnicy tej drogi, liczący powyżej lat 45, otrzymali dymisję, młodszych zaś wysłano na posady kolejowe do różnych miejscowości w Cesarstwie. Niektórzy z przybyłych do Warszawy b. urzędników tej drogi otrzymali posady w nowym zarządzie.

Sekwestr surowców.

W dniu 10 kwietnia upływa ostateczny termin wręczenia Komisji Odškodowań Rzeszy Niemieckiej, ul. Parkowa (dawnie Cejna) nr. 14 wypełnionych formularzy, wykazujących należności za podległe sekwestrowi surowce, półsurowce i inne towary. Biuro otwarte bywa codziennie w godzinach 9—12 przed południem.

Z Tow. Dobroczytności dla chrześcijan.

Na ostatniemu posiedzeniu zarządu zatwierdzono budżet Towarzystwa za rok ubiegły 1915 i postanowiono zwołać ogólne zebranie członków na wtorek 25 kwietnia b.r.

Nowe ochronki.

Jak się dowiadujemy Tow. Opieki nad dziećmi w najbliższej przyszłości otwiera nowe ochronki w dzielnicach najbardziej potrzebującej tego rodzaju zakładów wychowawczych bo na ul. św. Roche, Ostatnim Groszu, Stradomiu i ul. Nowo-Kieleckiej.

Z Doraźnej Pomocy.

W okresie od 26 marca do dnia 1 kwietnia Doraźna Pomoc, ostatnio przekształcona na Radę miejską opiekunów, udzieliła zapomóg 827 rodzinom na ogólną sumę 2067 rb. 10 kop.

O kartofli.

Sekcja Przewoźnicza otrzymała dwie morgi gruntu do uprawy na nich ogrodowisz na swe potrzeby, które są wielkie. To też instytucja ta zwraca się do ziemian z prośbą o ofiarowanie jej na ten cel kartofli do sadzenia.

Z Kasj pożyczkowej na czas wojny.

Na ostatniemu posiedzeniu zarządu i komisji kredytowej **Kasj Pożyczkowej** na czas wojny uchwalono udzielić pożyczek 25 osobom na ogólną sumę rb. 3915, przyzem najmniejsza po-

życzka wynosi rb. 50, a największa 350 rb.

Nadmienić należy, iż większa część wydatków pożyczek jest w granicach od rb. 100 do 150.

Z ogólnej sumy pożyczki 150,000 rb. wydanej przez miasto zostało się do dyspozycji zarządu kasy tylko rubli 7 tysięcy to też zarząd kasy postanowił zwrócić się do Rady G. Opięknęcej celem udzielenia zapomogi lub ewentualnie pożyczki.

Do Sekcji Przewoźniczej.

Sekcja Przewoźnicza uprasza mieszkańców wsi o nadsyłanie do jej biura, w Częstochowie, ulica Panny Marij (Aleja II) Nr. 41 wszystkich dzieci, wędrujących po wsiach po tebranie.

Sekcja sprawdziwszy warunki domowe dzieci, zajmie się ich losem.

Dzieci do pasania.

Przenawiająca na ostatniemu zebraniu Tow. Rolniczego p. Moczyłowska zwróciła się do ziemian z propozycją, aby potrzebując pastuszków do inwentarza zwracali się do Sekcji Przewoźniczej, która dziś już ma 23 dzieci do umieszczenia.

O jazdę po chodnikach.

Policja już niejednokrotnie pociągała do odpowiedzialności tych, którzy nie mega zrozumieć tak prostej rzeczy, że chodniki są dla ludzi a bruk uliczny dla wozów i cięższych wózków.

Wszyscy, którzy się do tego nie stosują podlegają surowym karom.

„Ewa” w Paryskim.

Dziś w piątek na ekranie teatru „Paryskiego” wystawiony będzie wspaniały dramat w 5-iu częściach „Ewa” podług słownego dzieła tej samej nazwy Richarda Vossa z Jenny Porten w roli głównej.

Z „Odeonu”.

Dziś od środy na ekranie, zawsze dbatego o dobór obrazów „Odeonu”, ukaże się wybitny dramat z słynną Zwianną Grandes w roli głównej.

Aktualne zdjęcia z toczącej się wojny wybitna komedja amerykańska, „Improwizowana siostra” i kilka komicznych obrazów wywołują uśmiech zadowolenia na twarzy widza.

Koncert Szkoły Muzycznej L. Wawrzynowicza.

W poniedziałek 10 kwietnia o g. 7 wieczorem w sali teatru Paryskiego odbędzie się koncert Szkoły Muzycznej pod dyrykcją L. Wawrzynowicza, z którego 50 proc. przeznaczono na miejscowe szkoły średnie, reszta zaś na wypisy dla niezamożnych uczniów, tych którzy muzykę obrali sobie jako zawód.

Program cały wypełnią wyłącznie uczoący się w Szkole Muzycznej. Między innymi wykonane będą: „Witoldoranda”, wielka kantata St. Moniuszki od słów Kraszewskiego, na tematach litewskich, składająca się z deklamacji, śpiewów solowych i orkiestralnych.

Koncert o—mol Beethovena w całości (3 części) na dwa fortepiany.

Chór mieszany, (około 50 osób)

wyk. Kotysankę i Mazurą L. Wawrzynowicza.

Toccata d—mol z fugą Bacha (organ solo), śpiewie i gra na fortepianie solo i na 4 ręce.

Bilety do nabycia w księgarni M. Lipskiej.

Humor i Satyra.

I posadź tu dzieło...

Rzecz dzieje się w jednym z węgierskich sklepów przy Nowym Rynku. Klient zakupiwszy towaru na większą sumę, ma się ku wyjściu. Kupiec zapewnia go, że odstąpił towar prawie ze stratą. Nareszcie, przy otwarciu drzwi, rzecze:

— A niech pan dobrodzieju nie pozwala się gdzieś indziej okradać... pan dobrodzieju na drugi raz raczy zawiść do mnie!

Repertuar.

Dziś, w piątek.
Paryski — „Laciata piękność” arcywesoła farsa w 1 akcie i obrazy kinematograficzne.

Odeon — Obrazy kinematograficzne.

Ofiary:

Na obiady dla biednych nogi Szewczyk Teofil kop 30 kwit 185. Zofia Paciorekowska Mk. 1 Pf. 50 kwit 186.

Podania, Prośby i Obrony

oraz dokładnych tłumaczeń niemieckich załatwia skutecznie.
M. Schönfeld
ul. Piękna, (b. Teatralna) № 5 parter z frontu.

LEKARZ-DENTYSTA
Michał Grejniec
w Częstochowie
ul. Panny Marij № 10

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuję codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

Magazyn B. Trawińskiego
ul. Panny Marij 24 i piętro od frontu,
poleca gotowe ubiory damskie, męskie i dziecięce; Mała da skądże wybór materiałów damskich męskich potrzebek w najniższym gatunku — wszystko wyprzedaje. 047—

Pracownia artystyczna Ofiary...
pisma. Zgłaszać się Biuro Korespondencji Goldmann ul. Panny Marij 47/50.

Pracownia artystyczna Ofiary...
być i przy rodzinie. Ofiary w Gazecie... 227

Rozporządzenia Urzędowe z „Gazety Powiatowej” Nr. 14.

5. Rozporządzenie dotyczące ułatwiania ucieczki jeńcom wojennym.

§ 1.

Kto żołnierzy lub inne osoby należne do rosyjskiego lub innego nieprzyjacielskiego wojska, których wie, albo według okoliczności wiedzieć musi, że się znajdują w niewoli niemieckiej, podda do ucieczki z niewoli albo im przy lub po cieżce udziela pomocy, w szczególności przyjmuje ich u siebie, ukrywa ich, zaopatrza ich w branie cywilne, albo im w inny sposób pomaga o ujęcia albo przeszkadza w ponownem ich ujęciu, będzie śmiercią karany. Jeżeli zachodzą okoliczności łagodzące, może być zawyrokovany dom ari lub więzienie aż do 5 lat i grzywna aż do 10 000 marek, i to albo tylko jedna z tych kar albo obie razem.

§ 2.

Taka sama kara spotka tego, kto o wiadomym mu pobycie takiej osoby, o której wie albo według okoliczności wiedzieć musi, że jest zbiegłym jeńcem wojennym, niezwłocznie nie doniesie najbliższej władzy niemieckiej.

§ 3.

W przypadku § 1. i 2. nastąpi bezkarność, jeżeli sprawca w takim czasie, gdy czyn jeszcze nie był wykryty, doniesie w tak właściwej postaci i tak niezawodnie najbliższej władzy niemieckiej o pobycie zbiegłego jeńca, że wskutek tego nastąpi ponowne ujęcie zbiegłego jeńca, albo jeżeli zbiegłego jeńca sam do najbliższej władzy niemieckiej dostawi lub jego dobrowolne dostawienie się spowoduje.

§ 4.

Oprócz kar przewidzianych w § 1. i 2. może być na wieś, gminę lub miasto, gdzie zbiegły jeńca wojenny znalazł przyjęcie, nałożona grzywna a każdy przypadek we wysokości do 10 000 marek.

W tej sprawie rozstrzyga gubernator wojkowy.

§ 5.

Kto jeńców wojennych uwalnia albo zbiegłych jeńców do rosyjskiego albo do innego nieprzyja-

cielskiego wojska dostawia lub ich popiera w szpiegostwie albo w innych czynnościach wrogich wojsku niemieckiemu, będzie według ustaw niemieckich karany śmiercią.

Warszawa, dnia 20. listopada 1915.

Generałgubernator.

von Beseler,

Generał piechoty.

Rozporządzenie powyższe podaje się niniejszym ponownie do wiadomości publicznej.

Częstochowa, dnia 2. kwietnia 1916.

6. Rozporządzenie policyjne.

Handel pośredniczy w dni targowe.

§ 1.

W dni targowe wolno handlować środkami spożywczymi, jak mianowicie jajami, masłem, drobiem i innym, tylko na targowisku.

§ 2.

Zakazany jest handel pośredniczy (przekupny) między handlarzami miejskimi a ludem wiejskim na ulicach i drogach prowadzących na targowisko.

§ 3.

Działający wbrew temu rozporządzeniu będą ukarani grzywną albo więzieniem.

(IX. 1345). Częstochowa, dnia 18. marca 1916.

7. Sprzedaż nafty.

Odnosnie do moich rozporządzeń z dnia 3-go marca b. r. (III. 872) i z dnia 19-go marca b. r. (III. 1002) otwarto w powiecie częstochowskim następujące dalsze miejsca sprzedaży nafty:

- 1) Kuźniczka: Edward Kowalski,
- 2) Kamyk: Józef Szaflik,
- 3) Raków: Sklep Spożywczy (sklep fabryki Raków,
- 4) Kamienica Polska: Stow. Spoż. „Pomoc“.

Inne niż ogłoszone dawniej i wymienione tu miejsca sprzedaży nie mają żadnego uprawnienia do handlu naftą. Zaznaczam, że przekroczenia tego rozporządzenia — oprócz skonfiskowania istnie-

jących zapasów nafty — ukarane będą tylko zieniem nie niżej jednego miesiąca.

(III.1167) Częstochowa, dnia 29. marca 1916.

8. Monopol wódczany.

Zaznaczam, że tylko handlarze, którzy uzyskali pozwolenie na handel drobny (detaliczny) pojmami spirytusowymi, są uprawnieni do sprzedawania potrzebnych im zapasów z tutejszej składowicy Monopoli spirytusowego. Handlarze z pełnymi koncesjami są natomiast obowiązani do pobierania potrzebnych im napojów spirytusowych po cenach ustanowionych tylko od niżej podanych handlarzy drobnych. Zwracam na to uwagę wszelkiego rodzaju wykroczenia przeciw temu stanowiению będą surowo karane z ewentualnym odebraniem udzielonej koncesji.

1) Bachniński Florenty	Częstochowa
2) Dawid Jan	"
3) Drożdżik Herszka	"
4) Epstein J. M.	"
5) Gold Szlama	"
6) Gold Zysia	"
7) Hönigman Marja	"
8) Hamburg Jan	"
9) Jankowski Antoni	"
10) Iżykowska Helena	"
11) Krakowiecki Kazimierz	"
12) Konopka Władysław	"
13) Kowalski Andrzej	"
14) Kwiatkowski Jan	"
15) Kongrecki A.	"
16) Karwiński & Zawistowski	"
17) Ornatkiewicz S.	"
18) Parczyński Józef	"
19) Ruciński Szczęstaw	"
20) Różańska Agnieszka	"
21) Skawiński Konstanty	"
22) Sztach Ferdynand	"
23) Schönfeld S.	"
24) Szlipczuk Olga	"
25) Waczyński Marjan	"
26) Waczyński Franciszek	"
27) Żubrowska Michalina	"
28) Zięciak Jan	"
29) Połanik Franciszek	"
30) Gaponienko Aleksandra	Kłobucko
31) Rygalski Franciszek	Ostrowy,
32) Badora Wojciech	Węglowice

(III. 1125). Częstochowa, dnia 29. marca 1916.

Ogłoszenia innych władz.

Obwieszczenie.

Rozporządzenie dotyczące przekraczania linii granicznej z dnia 26. stycznia 1916 r., ogłoszone przez Naczelników powiatu w Gazetach Powiatowych w Będzinie, Częstochowie i Wieluniu, należy uważać jako wydane także przezemnie.

Częstochowa, dnia 26. marca 1916.

Gubernator Wojskowy.

Obwieszczenie dotyczące odszkodowania za rzeczy zasekwestrowane.

Wszystkich tych, co posiadają formularze do spisywania zasekwestrowanych materiałów surowych, półwyrobów i innych towarów, które odtransportowano przez Zarząd Cywilny albo Komendy miejscowe, wzywa się niniejszem, ażeby formularze te w oryginale w celu zbadania i uregulowania żądań wręczyli za pokwitowaniem

najpóźniej do dnia 10. kwietnia b. r. w godzinach od 9. do 12. przed południem Komisarzowi w Komisji odszkodowań Rzeszy niemieckiej, który ma swe biuro w Częstochowie na ul. (Celnej) Parkowej 14 I.

Posiadacze formularzy do spisywania (Aufnahmebogen), którzy się do pomienionego wyżej terminu do tego wezwania nie zastosują, pozostaną nieuwzględnieni.

Częstochowa, dnia 15. marca 1916.

Komisarz

Komisji odszkodowań Rzeszy niemieckiej.

Obwieszczenie.

Kasa sądowa.

Przy Cesarsko Niemieckim Sądzie Obwodowym w Częstochowie, III. Aleja № 51, otwarto osobną kasę sądową, która rozpoczęła działalność z dniem 1. kwietnia 1916 r.

Częstochowa, dnia 29. marca 1916.

Cesarsko Niemiecki Sąd Okręgowy.

Koniokrądzstwo.

W nocy na 27-go zeszłego miesiąca miało miejsce skradłki aptekarzowi Wiśniewskiemu w Błachowni 3 letniego jasno-gniedego konia. Koń ten jest około 1,50 m. wysokości, białą gwiazdę na czole i 3 białe pęny.

Oprócz tego skradziono 2 dery i poprzypinania dery.

Okradziony wyznacza za pojmanie sprawcy nagrodę we wysokości

80 marek.

Doniesienia służące do tej sprawy skierować należy do mnie do aktów: J. 490/16.

Częstochowa, dnia 27. marca 1916.

Prokurator

przy Ces. Niem. Sądzie Obwodowym